

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3212/2017. (IX. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.841/2016/2. számú végzése, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.537/2015/29. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 340/A. § (2) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Biczó László, székhelye: 1027 Budapest, Frankel Leó út 9. félemelet 30.) útján alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 1. Az indítványozó elsődlegesen az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/A. § (2) bekezdés c) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól. Másodlagosan az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria Kfv.III.37.841/2016/2. számú végzése, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.537/2015/29. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt terjesztette elő panaszát.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Nógrád Megyei Kormányhivatal 2015. augusztus 2-án kelt végzésével helyt adott a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. kisajátítási kérelmének az indítványozó kizárólagos tulajdonát képező erdő és legelő művelési ágú ingatlanok tekintetében, és a kirendelt igazságügyi szakértő által meghatározott mintegy 291 ezer Ft kártalanítási összeget állapított meg. A határozattal szemben az indítványozó keresetet terjesztett elő, és a szakértői vélemény megalapozatlanságára hivatkozva a kártalanítási összeg mintegy 2,6 millió Ft-ban való megállapítását kérte a bíróságtól.
- [4] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.537/2015/29. számú, 2016. május 30-án kelt ítélete a felperes indítványozó keresetét elutasította. A bíróság megállapította, hogy a szakértői vélemény nem hiányos, nem homályos, nem aggályos, így azt az ítélete alapjául elfogadta. A bíróság mellőzte az új szakértő kirendelésére, illetve egyéb tanú meghallgatására, további bizonyítékok bevonására irányuló felperesi indítványok teljesítését. Az indítványozó az ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyet a Kúria Kfv. III.37.841/2016/2. számú végzésével, hivatalból elutasított a Pp. 340/A. § (2) bekezdés c) pontja alapján. A Pp. megjelölt rendelkezése szerint nincs helye felülvizsgálatnak a kisajátítási ügyekben, ha a megállapított kártalanítás összege az egymillió forintot nem haladja meg. A végzés további indokolása szerint a 3/2013. (IX. 23.) KMK. vélemény alapján a Pp. 340/A. § (2) bekezdése szerinti korlátozás a közigazgatási határozatban megállapított fizetési kötelezettséghez kapcsolódik. (A felperes által megjelölt 2,6 millió Ft kártalanítási igénnyel szemben tehát a bíróság által is jóváhagyott 291 ezer Ft-ot figyelembe véve jelen ügyben a Pp. kizárja a felülvizsgálati eljárást.)
- [5] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy a Kúria döntése megfosztotta attól, hogy bármifajta jogorvoslattal éljen a bírósági döntéssel szemben, amely sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését.

- [6] Az indítványozó előadta, hogy a Pp. 340/A. § (2) bekezdés c) pontja diszkriminációt valósít meg, mert megkülönböztetést teremt a bírói jogorvoslatot illetően azon felek között, akik esetében egymillió forint fölötti, illetve ezen összeg alatti kártalanítást állapít meg a bíróság. Álláspontja szerint a megkülönböztetés indokolatlan, egyoldalú, semmilyen arányossági vagy szükségességi érveléssel nem magyarázható. A panaszos úgy látja, hogy a kártalanítási összeg (mint „egyéb helyzet”) szerinti hátrányos megkülönböztetés a rendkívüli jogorvoslatához való hozzáférést illetően sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését.
- [7] Az indítványozó érvelése szerint nem tekinthető *fair* eljárásnak, ami egy a féltől független tényezőre (bíró, szakértő, hatóság stb.) bízta a jogorvoslat igénybevételének lehetőségét, vagy attól elzárást. Nézete szerint a Pp. rendelkezése az ellenérdekű felet indokolatlanul kedvezőbb helyzetbe hozza és érdekeltté teszi abban, hogy jogorvoslatra ne kerülhessen sor. A panaszos álláspontja alapján az ítélet elfogult szakértő véleményén alapul, de az új szakértő kirendelésére és egyéb fényképes bizonyítékok vizsgálatára vonatkozó indítványát a bíróság elutasította és az ítélet az ügy ellentmondásait nem oldotta fel. A fentiek alapján a panaszos az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is hivatkozott.
- [8] 3. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [9] 3.1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. és 27. §-ára alapozza. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] Az Abtv. 27. § szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] Az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntés ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [13] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel az alapügy felpereseként saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdésére illetve 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.
- [14] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.
- [15] Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntéseket, és kifejezetten kéri azok megsemmisítését, illetve tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések, illetve a támadott jogszabályi rendelkezés miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [16] 3.2. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [17] 3.3. Az indítványozó elsősorban a jogorvoslatához való jogának sérelmére hivatkozott, amelyet azzal indokolt, hogy a Pp. megjelölt rendelkezése elzárja a felülvizsgálati eljárás lehetőségétől. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslatához való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez, vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti {összefoglalóan: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [60]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe {pl. 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]–[23]}. Jelen ügyben az indítványozó a hatósági határozat ellen bírói felülvizsgálattal élhetett, arra nézve viszont nincs az in-

dítványozónak az Alaptörvényből levezethető joga, hogy a bírói döntést rendkívüli perorvoslat keretében támadja.

- [18] 3.4. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésben foglalt egyéb helyzet szerinti diszkrimináció tilalmára is, mert nézete szerint a támadott jogszabály az igénybe vehető rendkívüli jogorvoslat biztosítása terén különbséget tesz az egymillió forint alatti és fölötti kisajátítási kártalanítási összeggel illetett ingatlan tulajdonosok között.
- [19] A 3206/2014. (VII. 21.) AB határozat Indokolás [27] bekezdésében „az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alapjogok egyenlőségét és a diszkrimináció tilalmát tartalmazza. Az alkotmányos szabály szerint »Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.« A tételesen felsorolt tulajdonságok mellett az »egyéb helyzet szerinti különbségtétel« fordulat nyújt garanciát ahhoz, hogy az előre nem látható, de a felsorolásban szereplő tulajdonságokhoz döntő hasonlóságot mutató helyzetben élő személyeket se érhesse hátrányosan sújtó különbségtétel. Ez a fordulat ad lehetőséget az Alkotmánybíróságnak arra, hogy a társadalom aktuális változásaira időszerűen reagálva mindig maga határozhassa meg, melyek a társadalom sérülékeny csoportjai, vagyis mely csoporthoz tartozók tekinthetők kiszolgáltatottnak, kirekesztettnek, illetve folyamatos, és indokolatlan hátránnyal sújtottaknak. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése ennek megfelelően egy nyílt felsorolást tartalmaz, ám ez a nyílt felsorolás korlátlanul bővíthető. Nem nyújt védelmet olyan személyeknek, akiket valamely szabály ugyan éppen hátrányosan érint, de mégsem diszkriminál. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében garantált diszkriminációtilalom ugyanis csupán olyan élethelyzeteket ölelhet át, amelyekben az emberek önazonosságát, identitását meghatározó lényegi tulajdonságuk miatt előítéllettel, vagy társadalmi kirekesztéssel néznek szembe. Vagyis a diszkriminációtilalom alkotmányos klauzulája elsődlegesen a társadalom személyben rejlő és tetszés szerint nem változtatható tulajdonság mentén elkülönülő csoportjainak védelmét szolgálja.”
- [20] Az Alkotmánybíróság álláspontja alapján azonban a Pp. 340/A. § (2) bekezdés c) pontja nem ilyen élethelyzetre vonatkozik és a fentiek szerint – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével való összefüggés hiányában – az indítványozó által állított megkülönböztetés alapvető jogot sem érint.
- [21] Az Alkotmánybíróság változatlanul fenntartja az álláspontját, miszerint a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét. Az a körülmény pedig, hogy nem minden végzés ellen van helye felülvizsgálatnak, összhangban van a jogintézmény rendkívüli jogorvoslati jellegével {3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27]}.
- [22] E jogalkotói döntés szükségszerűen tesz különbséget egyes ügycsoportok között azáltal, hogy egyes esetekben lehetővé teszi a felülvizsgálati eljárást, más esetekben kizárja azt, az okszerű különbségtétel azonban nem áll összefüggésben az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével.
- [23] 3.5. A panaszos szerint a bírósági ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét is megvalósította. Ennek kapcsán az indítványozó egyfelől olyan érveket adott elő, amelyek tartalmilag a jogorvoslatihoz való jog vélt sérelméhez sorolhatók, így ezekre a jelen végzés Indokolásának [17] bekezdésében tett megállapítások irányadók. Másfelől az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmeként hivatkozott a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által felvett bizonyítékok körére, aggályokat fogalmazott meg a szakértő személyére és szakvéleményére vonatkozóan.
- [24] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [25] Az indítványozó tisztességes bírósági eljárás sérelmére vonatkozó kérelme kifejezetten a bizonyítékok mérlegelése, valamint az azokból levont következtetések felülbírálatára irányul. Ugyanakkor mind a bírói mérlegelés körében hozott ítéletek felülvizsgálata, mind a bizonyítékok értékelése az Alkotmánybíróság Alaptörvényben biztosított alkotmányossági szempontú vizsgálati jogkörén kívül esik.

- [26] 4. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. és 29. §-aiban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2017. szeptember 5.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2058/2016.

